

ПОСТАНОВА

Верховної Ради України

Про Звернення Верховної Ради України
до Організації Об'єднаних Націй, парламентів та урядів її держав-членів,
міжнародних організацій та їх парламентських асамблей у зв'язку з черговим
актом тероризму російської федерації – підривом Каховської
гідроелектростанції імені П.С. Непорожнього

Верховна Рада України постановляє:

1. Схвалити Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, парламентів та урядів її держав-членів, міжнародних організацій та їх парламентських асамблей у зв'язку з черговим актом тероризму російської федерації – підривом Каховської гідроелектростанції імені П.С. Непорожнього (додається).

2. Доручити Голові Верховної Ради України забезпечити невідкладне направлення тексту Звернення до Організації Об'єднаних Націй, парламентів та урядів її держав-членів, міжнародних організацій та їх парламентських асамблей.

3. Ця Постанова набирає чинності з дня її прийняття.

Голова Верховної Ради
України

М. Київ
10 червня 2023 року
№ 3142-ІХ

Р. СТЕФАНЧУК

ЗВЕРНЕННЯ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

до Організації Об'єднаних Націй, парламентів та урядів її держав-членів,
міжнародних організацій та їх парламентських асамблей у зв'язку з черговим
актом тероризму російської федерації – підривом Каховської
гідроелектростанції імені П.С. Непорожнього

У ніч на 6 червня 2023 року збройні сили російської федерації вчинили надмасштабний терористичний акт – керований підри्व Каховської гідроелектростанції імені П.С. Непорожнього, розташованої поблизу міста Нова Каховка на тимчасово окупованій території Херсонської області. Це спричинило техногенну катастрофу: зруйновано верхню частину греблі, яка була останньою сходиною Дніпровського каскаду гідроелектростанцій і утримувала водосховище об'ємом 18,2 кубічного кілометра, внаслідок чого розпочався неконтрольований витік води. Тисячі людей позбавлені житла та потребують евакуації, завдано незворотної шкоди навколишньому природному середовищу, втрачено природні ресурси.

Мінування Каховської гідроелектростанції імені П.С. Непорожнього було здійснене російськими окупантами одразу після її захоплення в перші тижні повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну. Відтак підри्व цієї гідроелектростанції став черговим заздалегідь спланованим актом державного тероризму, що створив смертельну небезпеку для людей і всього живого по обидва береги р. Дніпра нижче Каховського водосховища, та беззаперечним і безпрецедентним актом екоциду, вплив якого виходить далеко за межі України і зачіпає екосистему всього Чорноморського регіону.

Цей злочин російської федерації є не лише актом тероризму, екоциду, а й воєнним злочином відповідно до Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни 1949 року, Додаткового протоколу до неї 1977 року, а також порушенням Конвенції Організації Об'єднаних Націй про заборону військового або будь-якого ворожого використання засобів впливу на природне середовище 1977 року. Згідно з положеннями міжнародного гуманітарного права держава-окупант відповідає за все, що відбувається на тимчасово окупованій території, яка перебуває під її ефективним контролем.

Через критично низький рівень води у Каховському водосховищі сотні тисяч українців уже мають проблеми з постачанням питної води, включаючи 600 тисяч жителів міста Кривого Рогу, а також мешканців інших населених пунктів, зокрема на тимчасово окупованому російською федерацією Кримському півострові.

Водночас ця катастрофа знищила сільськогосподарські угіддя з посівами на значних територіях і фактично унеможливила ведення сільськогосподарського виробництва у Херсонській, Запорізькій та Дніпропетровській областях, які використовували воду для меліоративних

систем з Каховського водосховища. Це призведе до істотного погіршення якості ґрунтів, зменшення обсягів сільськогосподарського виробництва, що неминуче вплине на продовольчу безпеку в усьому світі та може спричинити неконтрольовані міграційні процеси.

Підриг греблі Каховської гідроелектростанції імені П.С. Непорожнього став продовженням російської політики геноциду Українського народу та черговою промовистою відповіддю кремля політикам, які закликають до мирних перемовин із російською федерацією на будь-яких умовах.

Зниження рівня води в Каховському водосховищі та зупинення водопостачання для експлуатаційних потреб істотно підвищує ризик виникнення аварії на найбільшій в Європі Запорізькій атомній електростанції та створює реальну радіаційну загрозу для усього континенту, гуманітарну та екологічну небезпеку не лише населенню України, а й Чорноморського регіону та Європи.

Значної шкоди зазнали річкові та морська екосистеми. Вкрай негативного впливу зазнає екосистема України загалом, її об'єкти природно-заповідного фонду та Смарагдової мережі, а також водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення головним чином як середовище існування водоплавних птахів, що охороняються відповідно до Рамсарської конвенції 1971 року. Крім прямої шкоди екосистемі внаслідок масштабного підтоплення українських територій, виникає серйозна загроза забруднення акваторії Чорного моря внаслідок руйнувань машинної зали Каховської гідроелектростанції, де відбувся витік близько 150 тонн мастила. Змивання з поверхні ґрунту агрохімікатів, біологічних відходів, нафтопродуктів та потрапляння їх у море збільшить масштаб наслідків екологічної катастрофи, що може призвести до спалахів масових інфекційних захворювань та погіршення умов життя загалом.

Підтоплення пониззя р. Дніпра завдало непоправної шкоди судноплавству, зруйновано та виведено з ладу інфраструктуру річково-морських портів та терміналів, розташованих у Херсонській області, знищено значну частину річкового флоту України. У річкові та морські води потрапила значна кількість вибухонебезпечних предметів, зокрема нерозірваних мін та інших боєприпасів, що загрожує життю та здоров'ю мільйонів жителів декількох областей України, а також можливості судноплавства в цілому, що ставить під загрозу реалізацію Чорноморської зернової ініціативи й ускладнює вивезення зерна та продуктів харчування, що є загрозою глобальній продовольчій безпеці у світі.

Техногенний злочин російської федерації підтверджує високу актуальність Формули миру Президента України Володимира Зеленського, яка переважною більшістю голосів держав світу була підтримана Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй у її резолюції ES-11/6 від 23 лютого 2023 року "Принципи Статуту Організації Об'єднаних Націй, що лежать в основі досягнення всеохоплюючого, справедливого та сталого миру

в Україні", що, серед іншого, спрямована на відновлення миру та міжнародної безпеки на основі загально визнаних принципів і норм міжнародного права, відновлення територіальної цілісності України в межах її міжнародно визнаного державного кордону, притягнення до відповідальності осіб, винних у розв'язанні війни проти України та вчиненні воєнних злочинів проти громадян нашої держави, унеможливлення ядерного і продовольчого шантажу, руйнувань і забруднення навколишнього природного середовища в майбутньому.

Такі дії російської федерації, вчинені на наступний день після відзначення Всесвітнього дня охорони довкілля, мають бути жорстко засуджені, а росія має відшкодувати всі збитки, завдані внаслідок скоєння цього злочину.

Враховуючи необхідність дати рішучу відповідь на протиправну та цинічну ескалацію російською федерацією ситуації через ядерний шантаж світу та активне використання енергетики і критичної цивільної інфраструктури як зброї,

засуджуючи аморальний та підступний характер терористичного акту, вчиненого на Каховській гідроелектростанції імені П.С. Непорожнього російською федерацією, яка стала державою-терористом, державою – спонсором тероризму на тлі своїх чисельних воєнних поразок в Україні,

беручи до уваги Постанову Верховної Ради України від 24 лютого 2023 року № 2942–ІХ "Про Звернення Верховної Ради України до парламентів і урядів держав світу та міжнародних організацій з нагоди річниці повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну",

від імені Українського народу Верховна Рада України:

закликає уряди і парламенти іноземних держав, Організацію Об'єднаних Націй та інші міжнародні організації рішуче засудити російський терористичний акт, вчинений на Каховській гідроелектростанції імені П.С. Непорожнього, та визнати російську федерацію державою – спонсором тероризму, а її дії – екоцидом та геноцидом Українського народу, у тому числі за блокування евакуації цивільного населення з постраждалих тимчасово окупованих територій;

звертається до урядів і парламентів іноземних держав, Організації Об'єднаних Націй та інших міжнародних організацій із закликом якнайшвидше приєднатися до втілення Формули миру Президента України Володимира Зеленського;

звертається до держав Групи Семи та Європейського Союзу невідкладно розглянути питання про накладення на російську федерацію нових жорстких далекосяжних санкцій, зокрема на російську ракетну індустрію, атомну галузь та енергетичну сферу;

звертається до держав – членів Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй підтримати скаргу України щодо порушення російською федерацією Конвенції Організації Об'єднаних Націй про заборону військового або будь-якого ворожого використання засобів впливу на природне середовище 1977 року та звернення до Генерального секретаря Організації Об'єднаних Націй щодо скликання Консультативного комітету експертів з метою з'ясування та оцінки фактичних обставин та наслідків для навколишнього природного середовища;

закликає Генеральну Асамблею Організації Об'єднаних Націй терміново вжити заходів для припинення членства російської федерації у Раді Безпеки Організації Об'єднаних Націй та в Організації Об'єднаних Націй, оскільки вона не має правових підстав бути членом Організації Об'єднаних Націй, цілеспрямовано руйнує міжнародний мир, безпеку, міжнародний правопорядок та є державою – спонсором тероризму;

звертається до урядів і парламентів іноземних держав, Організації Об'єднаних Націй та інших міжнародних організацій із закликом активізувати та конкретизувати зусилля щодо притягнення до відповідальності винних у скоєнні міжнародних злочинів, у тому числі шляхом створення спеціального міжнародного трибуналу для притягнення вищих посадових осіб держави-агресора до відповідальності за злочин агресії проти України;

звертається до урядів і парламентів іноземних держав долучитися до розроблення та функціонування компенсаційного механізму, який забезпечив би повну компенсацію за шкоду, завдану російською федерацією внаслідок збройної агресії проти України;

закликає уряди іноземних держав суттєво збільшити військову, фінансову та гуманітарну допомогу Україні, необхідну для захисту цивільного населення та прискорення повного відновлення територіальної цілісності України в межах її міжнародно визнаного державного кордону;

вкотре звертається до урядів і парламентів держав, які ще не визначились щодо російської агресії в Україні чи демонструють нейтральність, а також держав, які натепер продовжують співробітництво з російською федерацією, із закликом не ставати співучасниками воєнних злочинів та не підтримувати неокolonіальну імперську політику військово-політичного керівництва російської федерації.